

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad d.d.

Portefeuillehouder: Jan Menninga
Beleidsveld: Financiën
Zaaknummer: 1287996

Onderwerp: Raadsvoorstel Kadernota 2027 Eemsdelta

Korte samenvatting

In de voorliggende Kadernota zijn de kaders (uitgangspunten) opgenomen voor de Begroting 2027. Het betreft een beleidsarme Kadernota. Gezien het financieel perspectief is er geen nieuw beleid opgenomen in deze Kadernota. In de Kadernota 2027 is jaarschijf 2027 sluitend (de uitgaven zijn in evenwicht met de inkomsten). Vanaf 2028 is er geen sprake van een sluitende begroting, waardoor naar verwachting het laten vaststellen van nieuwe bezuinigingsmaatregelen nodig zal zijn bij de bespreking van de Kadernota 2028 (raad juli 2027).

Aan de raad

Voorstel

1. Instemmen met de financiële uitgangspunten en de opgenomen voorstellen, zoals beschreven in de Kadernota 2027 en deze op te nemen in de conceptbegroting 2027.
2. Het college opdracht geven om een nieuwe bezuinigingsronde Eemsdelta in Balans ronde 3 te gaan opstarten die bij de behandeling van de Kadernota 2028 kan worden besproken in de raad.

Aanleiding

Ingevolge de financiële verordening stelt de raad, op voorstel van het college van burgemeester en wethouders en met inachtneming van de resultaten van de tussenrapportages en de jaarstukken, de kaders vast voor de begroting van het komende jaar 2027. In de raadsvergadering van 11 november 2026 zal de begroting 2027, inclusief meerjarenbegroting, worden vastgesteld door de gemeenteraad. In het kalenderjaar 2027 zal de gemeenteraad via de twee tussenrapportages op de hoogte worden gesteld van eventuele financiële afwijkingen.

Financieel Perspectief

In de Kadernota gaan wij in op het financieel perspectief van de gemeente Eemsdelta voor de komende jaren. Daarbij hebben wij de bestaande financiële positie van de gemeente Eemsdelta aangevuld met inzichten in de ontwikkeling van het financieel perspectief in de komende jaren.

De financiële effecten van de raadsbesluiten die zijn genomen na de vaststelling van de Begroting 2026 zijn verwerkt in het financieel perspectief zo ook de structurele effecten van de eerste Tussenrapportage 2026. Hiernaast zijn nog enkele autonome ontwikkelingen opgenomen. Gezien het financieel perspectief van de gemeente is er geen nieuw beleid opgenomen in de Kadernota 2027.

Beoogd effect

1. Een sluitende begroting 2027 aan uw raad voor te leggen.
2. Ondersteuning van de afweging- en allocatiefunctie voor de gemeentelijke middelen.

Argumenten

Vanuit de provincie Groningen, onze financieel toezichthouder, wordt getoetst of wij een structureel en reëel sluitende begroting aanbieden waarin in ieder geval de begrotingsjaren 2027 en 2030 sluitend zijn.

Kantttekeningen

Financieel perspectief niet sluitend

Het financieel perspectief is niet sluitend voor de jaren vanaf 2028, waardoor er een nieuwe bezuinigingsronde Eemsdelta in Balans ronde 3 dient te worden opgestart. Doel zal zijn om in de Kadernota 2028 (raad juli 2027) een nieuw pakket aan bezuinigingsmaatregelen voor te leggen aan de raad om zodoende het financieel perspectief meerjarig weer sluitend te krijgen.

Ravijnjaar

Op basis van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk bleek al dat het Rijk slechts een deel van het financiële ravijnjaar vanaf 2026 dempt. De terugval in het gemeentefonds (de belangrijkste inkomstenbron van het Rijk) van € 2,4 miljard wordt door het Rijk voor slechts € 400 miljoen gedempt vanaf 2026 oplopend naar € 424 miljoen in 2030. Veel Nederlandse gemeenten zullen hierdoor aanvullende financiële maatregelen moeten nemen om een sluitende begroting te kunnen presenteren voor de periode 2026-2029.

Vooruitblik na 2029

De huidige meerjarenbegroting loopt tot en met 2029. Voor 2030 en verder voorzien wij nog enkele uitdagingen en onzekerheden op de volgende onderwerpen:

Aardbevingen de Baas

Over enkele jaren zullen de te nemen maatregelen in het kader van Aardbevingen de Baas afnemen tot nihil en hiermee ook de geldstromen. In het kader van de bezuinigingen Eemsdelta in Balans ronde 1 en 2 is er in totaal een bedrag van € 2,1 miljoen geraamd vanuit de geldstromen Aardbevingen de Baas. Hiernaast is er ook ten aanzien van het personeel een bedrag geraamd voor aanvullende personeelskosten en is ook een deel van het personeel dat werkt voor Aardbevingen de Baas in vaste dienst genomen (terwijl de geldstromen als incidenteel te beschouwen zijn).

Duidelijk is dat de gehele versterking langer gaat duren, mogelijk tot 2034. Wat dit betekent voor de middelen in het kader van Aardbevingen de Baas is onduidelijk. Wel is duidelijk dat de geldstromen in het kader van Aardbevingen de Baas binnen afzienbare tijd ophouden.

Raadsbesluiten met financiële gevolgen na 2030

Er zijn twee raadsbesluiten genomen met financiële gevolgen na 2030:

- * Ontwikkeling campuspark; dit voorstel leidt tot een structurele uitzetting van € 65.000 vanaf 2031.
- * Nieuwbouw Sontweg VRG; op basis van deze nieuwbouw zullen de structurele lasten voor deze GR toenemen met € 212.600 vanaf 2031.

Aanpak/uitvoering

Rol en bevoegdheid raad

De gemeenteraad wordt voorgesteld in te stemmen met de uitgangspunten uit de Kadernota 2027. Vanuit haar kaderstellende rol wordt de raad gevraagd de kaders te schetsen voor de komende meerjarenbegroting 2027-2030.

Financiën

De financiële effecten van de Kadernota 2027 vormen de basis voor het opstellen van de Begroting 2027 en de Meerjarenraming 2028-2030. Het financieel perspectief van de Kadernota 2027 is als volgt:

	2027	2028	2029	2030
Vastgestelde Begroting 2026	6.738.000	543.000	-1.460.000	-1.460.000
Autonome ontwikkelingen	-6.727.000	-4.182.900	-3.893.900	-4.813.900
Financieel perspectief	11.000	-3.639.900	-5.353.900	-6.273.900

De verslechtering van het financieel perspectief wordt met name veroorzaakt door tegenvallers in het sociaal domein, met name in de jeugdzorg en ook ten aanzien van de Wmo. Hiernaast worden wij nog steeds geraakt door het zogenaamde ravijnjaar vanaf 2028.

Meicirculaire 2026/ Voorjaarsnota 2026 Rijk

Begin juni 2026 is de Meicirculaire 2026 verschenen. Voorafgaand aan de Meicirculaire 2026 was al de Voorjaarsnota 2026 van het Rijk gepubliceerd. Op basis van de Voorjaarsnota was al duidelijk dat er weinig compensatie komt vanuit het Rijk om het zogenaamde Ravijnjaar vanaf 2028 voor de gemeenten te compenseren. Het Rijk kort het gemeentefonds met ruim € 2 miljard vanaf 2028.

Ook is er per saldo weinig aanvullend accres ontvangen vanuit het gemeentefonds, waardoor er weinig compensatie is voor de gestegen loonkosten, bijdragen gemeenschappelijke regelingen, subsidies en prijsindexatie voor onder anderen jeugdzorg en Wmo.

Het totale effect van de meicirculaire 2026 bedraagt € 4,6 miljoen voordelig voor 2027. Dit is verwerkt in het financieel perspectief. In 2028 en 2029 ontstaat een voordeel van € 5,5 miljoen, dat oploopt tot € 7,2 miljoen in 2030. De stijging in 2030 (ten opzichte van 2029) wordt veroorzaakt door het toevoegen van een extra jaarschijf. De gemeente wordt vanaf 2029 gekort op de huishoudelijke hulp uit de Wmo voor € 3 miljoen, dit nadeel wordt belegd bij het betreffende taakveld en is daarom per saldo neutraal.

Er zijn ook middelen voor CDOKE (€ 1,7 miljoen) opgenomen voor 2027 in de Meicirculaire 2026. Deze middelen worden toegevoegd aan de betreffende taakvelden en leiden daarom niet tot een voordeel binnen het financieel perspectief. In totaal bedragen de aan taakvelden toe te delen middelen € 1,8 miljoen.

Indien uw raad voornemens is voorgestelde kadernotavoorstellen deels te schrappen, dan wel aanvullend beleid op te nemen in de Kadernota 2027, dan wordt verondersteld dat hierbij ook de benodigde dekking wordt aangegeven. Ons gemeentelijk uitgangspunt is om een structureel en reëel sluitende begroting te hebben waarbij in ieder geval de jaarschijven 2027 en 2030 sluitend zijn, conform de eis van de provinciaal toezichthouder.

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Appingedam, 1 juli 2026

Ben Visser
burgemeester

Klaas van der Wal
secretaris

Bijlage(n)

- Boekwerk Kadernota 2027

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 juni 2026,

BESLUIT

1. Instemmen met de financiële uitgangspunten en de opgenomen voorstellen, zoals beschreven in de Kadernota 2027 en deze op te nemen in de conceptbegroting 2027.
2. Het college opdracht geven om een nieuwe bezuinigingsronde Eemsdelta in Balans ronde 3 te gaan opstarten die bij de behandeling van de Kadernota 2028 kan worden besproken in de raad.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2026

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser

G.M. Stelwagen

Voorzitter

Plv. Griffier